

GŁÓWNY URZĄD STATYSTYCZNY
URZĄD STATYSTYCZNY WE WROCŁAWIU

 220 lat
Polskiej 1789–2009
Statystyki Publicznej

mienie

GMIN I POWIATÓW W LATACH 2006–2008

WARSZAWA 2009

KOMITET REDAKCYJNY
GŁÓWNEGO URZĘDU STATYSTYCZNEGO

PRZEWODNICZĄCY
Józef Oleński

REDAKTOR GŁÓWNY
Halina Dmochowska

CZŁONKOWIE
*Ewa Adach-Stankiewicz, Wojciech Adamczewski, Marek Cierpiat-Wolan,
Maria Jeznach, Stanisław Kamiński, Liliana Kursa, Bogusław Lasocki,
Grażyna Marciniak, Lucyna Nowa, Dominika Rogalińska, Grażyna Szydłowska,
Wanda Tkaczyk, Katarzyna Walkowska, Agnieszka Zgierska*

SEKRETARZ
Hanna Poławska

Opracowanie
zespół Ośrodka Statystyki Samorządów Terytorialnych
pod kierunkiem *Danuty Komarowskiej*
we współpracy z Ośrodkiem Banku Danych Regionalnych

Projekt okładki

<i>Sylwester Jabłoński</i>

Prosimy o podanie źródła przy publikowaniu danych
Publikacja dostępna na płycie CD-ROM

PRZEDMOWA

Główny Urząd Statystyczny przekazuje Państwu czwartą edycję wydawnictwa „*Mienie gmin i powiatów w latach 2006 - 2008*”, przygotowanego przez Urząd Statystyczny we Wrocławiu.

Tegoroczna edycja dostępna jest wyłącznie w wersji elektronicznej na stronie Internetowej GUS <http://www.stat.gov.pl> oraz na płycie CD w postaci plików w formacie MS Excel.

Opracowanie to w kompleksowy sposób prezentuje informacje statystyczne dotyczące majątkowych aspektów funkcjonowania organów samorządu terytorialnego szczebla gminnego i powiatowego z uwzględnieniem elementów, które służą realizacji zadań własnych tych jednostek.

Przy zachowanym układzie tematycznym i formie prezentacji danych, obecną edycję wzbogacono o wskaźniki natężenia, pozwalające na porównywanie stopnia zaspokajania potrzeb mieszkańców w zakresie realizowanych zadań dla powiatu lub gminy.

Część tabelaryczną publikacji poprzedzają uwagi metodologiczne, obejmujące określenia i definicje pojęć stosowane w sprawozdawczości GUS, będącej źródłem danych. Informacje o finansach samorządów prezentowane są na podstawie sprawozdań Ministerstwa Finansów.

Opracowanie rozpoczynają tablice przeglądowe przedstawiające podstawowe dane o mieniu gmin i powiatów w roku 2000 oraz w latach 2005-2008 w przekroju województw. Szczegółowe informacje charakteryzujące w sposób kompleksowy stan majątkowy jednostek samorządu terytorialnego zaprezentowano w 24 tablicach tematycznych.

Przekazując Państwu niniejszą publikację mam nadzieję, że będzie ona przydatnym kompendium wiedzy o zasobach gmin i powiatów.

Będziemy wdzięczni wszystkim osobom i instytucjom za nadsyłanie uwag, które w miarę możliwości będą uwzględniane w następnych edycjach.

Dyrektor
Urzędu Statystycznego we Wrocławiu

dr Stanisław Kamiński

Prezes
Głównego Urzędu Statystycznego

prof. dr hab. Józef Oleński

PREFACE

The Central Statistical Office is pleased to introduce the fourth edition of the publication "Property of gminas and powiats in years 2006 – 2008" elaborated by Statistical Office in Wrocław.

This year's edition of the publication is available exclusively in electronic version on the Central Statistical Office website <http://www.stat.gov.pl> and on CD-Rom including files in MS Excel.

The elaboration presents, in a complex way, statistical information about the estate aspects of gminas' and powiats' self- governments including the elements which help execute the unit's own tasks.

While the thematic layout and the form of data presentation have remained unchanged, this edition has been enriched with the indices of intensity, which help compare the degree of satisfaction of population needs within the tasks realized for a powiat or gmina.

The tabular part of this publication is preceded with methodological notes containing definitions of notions used in Central Statistical Office reporting of source data.

The information about the finance of self- governments is presented on the basis of reporting of the Ministry of Finance.

The publication starts with a review tables containing basic data on gminas' and powiats' property in 2000 and in years 2005-2008 on the background of voivodships. The detailed information describing the estate of self - governments is presented in 24 thematic tables.

While presenting the publication I hope that it will be a helpful compendium of knowledge on gminas' and powiats' stocks.

We shall be grateful to all persons and institutions for sending their remarks, which we will certainly take into account in our successive editions of the publication.

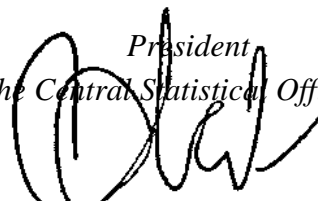
*Director
of Statistical Office in Wrocław*

Stanisław Kamiński, Ph.D.

*President
of the Central Statistical Office*

Prof. Józef Oleński, Ph.D.

SPIS TREŚCI		CONTENTS
		Strona Page
Przedmowa.....	<i>Preface.....</i>	3
Uwarunkowania prawne w zakresie mienia gmin i powiatów.....	<i>Legal conditions for gminas' and powiats' property.....</i>	6
Uwagi metodyczne.....	<i>Methodological notes.....</i>	9

WYKRES		GRAPH
		Strona Page
Wybrane dane według województw	<i>Selected data by voivodship.....</i>	12

TABLICE		TABLES
		Tablica Table
Podstawowe dane o mieniu gmin i powiatów w latach 2000-2008.....	<i>Basic data on gminas' and powiats' property in years 2000-2008.....</i>	1
Powierzchnia gruntów komunalnych.....	<i>Municipal lands area.....</i>	2
Lasy gminne i tereny zieleni ogólnodostępnej.....	<i>Gminas' forests and generally accessible green belts areas.....</i>	3
Drogi gminne i powiatowe.....	<i>Gminas' and powiats' roads.....</i>	4
Wodociągi i kanalizacja	<i>Water-line and sewerage systems.....</i>	5
Komunalne oczyszczalnie ścieków i odpady zebrane	<i>Municipal waste water treatment plants and waste collected.....</i>	6
Sieć gazowa i ciepłownictwo	<i>Gas-line system and heating.....</i>	7
Zasoby mieszkaniowe	<i>Dwelling stocks.....</i>	8
Przedszkola (bez specjalnych)	<i>Nursery schools (excluding specials).....</i>	9
Szkoły podstawowe dla dzieci i młodzieży (bez specjalnych)	<i>Primary schools for children and youth (excluding specials).....</i>	10
Gimnazja dla dzieci i młodzieży (bez specjalnych).....	<i>Lower secondary schools for children and youth (excluding specials).....</i>	11
Licea ogólnokształcące dla młodzieży (bez specjalnych)	<i>General secondary schools for youth (excluding specials).....</i>	12
Szkoły zawodowe dla młodzieży (bez specjalnych).....	<i>Vocational schools for youth (excluding specials).....</i>	13
Szkoły specjalne.....	<i>Special schools.....</i>	14
Żłobki	<i>Nurseries.....</i>	15
Zakłady opieki zdrowotnej i placówki stacjonarnej pomocy społecznej.....	<i>Health care institutions and in-patient health care centres.....</i>	16
Biblioteki publiczne	<i>Public libraries.....</i>	17
Kina stałe.....	<i>Fixed cinemas.....</i>	18
Muzea.....	<i>Museums.....</i>	19
Gminne samorządowe jednostki organizacyjne zarejestrowane w rejestrze REGON	<i>Gminas organizational units registered in the REGON register.....</i>	20
Powiatowe samorządowe jednostki organizacyjne zarejestrowane w rejestrze REGON	<i>District local self-government registered in the REGON register.....</i>	21
Środki trwałe jednostek i zakładów budżetowych gmin według grup (łącznie z miastami na prawach powiatu)	<i>Fixed assets units and entities gminas by groups (including cities with powiats status).....</i>	22
Środki trwałe jednostek i zakładów budżetowych powiatów według grup (bez miast na prawach powiatu)	<i>Fixed assets units and entities powiats by groups (excluding cities with powiats status).....</i>	23
Dochody i wydatki budżetów gmin i miast na prawach powiatu	<i>Revenue and expenditure budgets of gminas and cities with powiats status).....</i>	24
Dochody i wydatki budżetów powiatów (bez miast na prawach powiatu).....	<i>Revenue and expenditure budgets of powiats (excluding cities with powiats status).....</i>	25

W wersji angielskiej: przedmowa i spis treści.
 In english version: preface and contents.

UWARUNKOWANIA PRAWNE W ZAKRESIE MIENIA GMIN I POWIATÓW

Zakres zadań gmin wynika z zapisów ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym. Do ustawowo wskazywanych zadań własnych gmin należy zaspokajanie zbiorowych potrzeb wspólnoty gminnej. W szczególności zadania te obejmują sprawy:

- ładu przestrzennego, gospodarki nieruchomościami ochrony środowiska i przyrody oraz gospodarki wodnej,
- gminnych dróg, ulic, mostów, placów oraz organizacji ruchu drogowego,
- wodociągów i zaopatrzenia w wodę, kanalizacji, usuwania i oczyszczania ścieków komunalnych, utrzymania czystości i porządku oraz urządzeń sanitarnych, wysypisk i unieszkodliwiania odpadów komunalnych, zaopatrzenia w energię elektryczną i ciepłą oraz gaz,
- lokalnego transportu zbiorowego,
- ochrony zdrowia,
- pomocy społecznej, w tym ośrodków i zakładów opiekuńczych,
- gminnego budownictwa mieszkaniowego,
- edukacji publicznej,
- kultury, w tym bibliotek gminnych i innych instytucji kultury oraz ochrony zabytków i opieki nad zabytkami,
- kultury fizycznej i turystyki, w tym terenów rekreacyjnych i urządzeń sportowych,
- targowisk i hal targowych,
- zieleni gminnej i zadrzewień,
- cmentarzy gminnych,
- porządku publicznego i bezpieczeństwa obywateli oraz ochrony przeciwpożarowej i przeciwpowodziowej, w tym wyposażenia i utrzymania gminnego magazynu przeciwpowodziowego,
- utrzymania gminnych obiektów i urządzeń użyteczności publicznej oraz obiektów administracyjnych,
- polityki prorodzinnej, w tym zapewnienia kobietom w ciąży opieki socjalnej, medycznej i prawnej,
- wspierania i upowszechniania idei samorządowej, w tym tworzenia warunków do działania i rozwoju jednostek pomocniczych i wdrażania programów pobudzania aktywności obywatelskiej,
- promocji gminy,
- współpracy z organizacjami pozarządowymi,
- współpracy ze społecznościami lokalnymi i regionalnymi innych państw.

Ustawy określają, które zadania własne mają charakter obowiązkowy, i mogą także nakładać na gminę obowiązek wykonywania zadań zleconych z zakresu administracji rządowej a także z zakresu organizacji przygotowań i przeprowadzenia wyborów powszechnych oraz referendum. Zadania z tego zakresu gmina może wykonywać również na podstawie porozumienia z organami tej administracji.

Problematyka szeroko rozumianego gospodarowania w skali lokalnej nabiera coraz większego znaczenia. Szczególną rolę dla odpowiedniej realizacji wskazanych zadań odgrywa nie tylko poziom i struktura dochodów budżetów gmin, lecz także stan posiadanego mienia gminnego.

Reforma podziału terytorialnego kraju, która weszła w życie 1 stycznia 1999 roku, zmieniła układ przestrzenny kraju. Zgodnie z zapisami ustawy z dnia 24 lipca 1998 roku o wprowadzeniu zasadniczego trójstopniowego podziału terytorialnego państwa (Dz. U. 1998 Nr 96, poz. 603) powstały nowe rządowo-samorządowe województwa oraz powiaty jako jednostki pośredniego szczebla samorządu terytorialnego. Układ zasadniczego podziału terytorialnego kraju tworzyło - według stanu w dniu 31 grudnia 2008 roku - 16 województw, 314 powiatów oraz 65 miast na prawach powiatu, a także 2478 gmin. Uwzględniono zmiany podziału terytorialnego kraju na podstawie rozporządzeń Rady Ministrów (Dz. U. z 2005 r. Nr 141, poz. 1185 i poz. 1187, Nr 206, poz. 1706, Nr 252, poz. 2124, z 2006 r. Nr 36 poz. 246, Nr 137, poz. 972, Nr 206 poz. 1706, Nr 214, poz. 1577, Nr 245, poz. 1778 oraz z 2007 r. Nr 136, poz. 961, Nr 192, poz. 1386).

Zakres zadań samorządów powiatowych określa art. 4 pkt 1 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 roku o samorządzie powiatowym (Dz. U. 1998 nr 91, poz. 578 z późn. zm.). Wskazuje się w nim, że powiat wykonuje zadania publiczne o ponadgminnym charakterze m.in. w następujących dziedzinach:

- edukacji publicznej,

- promocji i ochronie zdrowia,
- pomocy społecznej,
- polityce prorodzinnej,
- wspierania osób niepełnosprawnych,
- transportu zbiorowego i dróg publicznych,
- kultury oraz ochrony zabytków i opieki nad zabytkami,
- kultury fizycznej i turystyki,
- geodezji, kartografii i katastru,
- gospodarki nieruchomościami,
- administracji architektoniczno-budowlanej,
- rolnictwie, leśnictwie i rybactwie śródlądowym,
- gospodarce wodnej,
- ochronie środowiska i przyrody,
- porządku publicznego i bezpieczeństwa obywateli,
- ochronie przeciwpowodziowej, w tym wyposażeniu i utrzymaniu powiatowego magazynu przeciwpowodziowego, ochronie przeciwpożarowej i zapobieganiu innym nadzwyczajnym zagrożeniom życia i zdrowia ludzi oraz środowiska,
- przeciwdziałaniu bezrobociu oraz aktywizacji lokalnego rynku pracy,
- ochronie praw konsumenta,
- utrzymaniu powiatowych obiektów i urządzeń użyteczności publicznej oraz obiektów administracyjnych,
- obronności,
- promocji powiatu,
- współpracy z organizacjami pozarządowymi.

Jedną z najbardziej istotnych zmian wprowadzonych w 1990 roku było przywrócenie gminom własności komunalnej oraz osobowości prawnej. Stworzyło to podstawy gospodarcze funkcjonowania samorządu terytorialnego, a ponadto pozwoliło na realizowanie celów wspólnoty samorządowej w imieniu własnym gmin, i co równie istotne, na jej własną odpowiedzialność.

Mienie komunalne jest trwałą podstawą samorządności gospodarczej gmin. W świetle art. 43 ustawy o samorządzie gminnym, mieniem komunalnym jest własność i inne prawa majątkowe należące do poszczególnych gmin i ich związków oraz mienie innych gminnych osób prawnych, w tym przedsiębiorstw.

W warunkach reaktywowanego w 1990 roku samorządu terytorialnego w Polsce, mienie komunalne składać się może z różnych elementów nabytych następującymi sposobami:

- z mocy prawa – na podstawie ustawy z 10 maja 1990 roku - przepisy wprowadzające ustawę o samorządzie terytorialnym i ustawę o pracownikach samorządowych, z dniem 27 maja 1990 roku mienie państwowe należące uprzednio do rad narodowych i terenowych organów administracji państwowej szczebla podstawowego oraz podporządkowanych im przedsiębiorstw, zakładów i innych jednostek organizacyjnych stało się mieniem komunalnym,
- z mocy decyzji administracyjnej o charakterze obligatoryjnym będącej w gestii właściwego wojewody – ten sposób nabycia mienia komunalnego dotyczy głównie przedsiębiorstw użyteczności publicznej o regionalnym zasięgu obsługi, dla których organem założycielskim jest wojewoda,
- z mocy decyzji administracyjnej wydanej na wniosek gminy – dotyczyć to może każdego innego mienia państwowego niezbędnego dla sprawnego funkcjonowaniu gminy i realizacji przez nią zadań własnych,
- w drodze cywilno-prawnego obrotu majątkowego,
- przez przekazanie gminie mienia w związku z utworzeniem lub zmianą granicy gminy,
- w innych przypadkach określonych odrębnymi przepisami.

Szczególne znaczenie w zakresie nabywania mienia komunalnego ma wspomniana już ustawa z 10 maja 1990 roku. W oparciu o ten akt prawny dokonano zasadniczych przemian stosunków własnościowych związanych z mieniem

publicznym (uprzednio wyłącznie państwowym). Obok Skarbu Państwa i państwowych osób prawnych pojawiły się nowe struktury, będące podmiotem owego mienia, a mianowicie komunalne osoby prawne, w tym przede wszystkim gminy. Ustawa ta uregulowała nabywanie przez gminę określonych składników majątku ogólnonarodowego w procesie tzw. komunalizacji. Istotą komunalizacji mienia jest uwłaszczenie gmin, tj. nadanie im na własność konkretnych składników majątkowych nieruchomości i ruchomych, będących dotychczas własnością państwową.

Przedmiotowy zakres mienia komunalnego jest szeroko zakrojony. Stanowią go mogą w szczególności:

- grunty przeznaczone na cele publiczne o charakterze lokalnym, tj. pod budownictwo komunalne, tereny zieleni publicznej i cmentarze komunalne, itp.,
- budynki mieszkalne i lokale stanowiące komunalne zasoby mieszkaniowe,
- obiekty i urządzenia lokalnej infrastruktury technicznej, a zwłaszcza sieć wodociągowa, kanalizacyjna, ciepła i gazowa, obiekty i urządzenia elektroenergetyczne, melioracyjne, ochrony przeciwpożarowej, lokalna komunikacja publiczna, drogi publiczne, itp.,
- obiekty i urządzenia lokalnej infrastruktury społecznej, a w szczególności żłobki, przedszkola, szkoły podstawowe, gimnazja, zakłady ambulatoryjnej służby zdrowia, placówki upowszechniania kultury, obiekty sportowe i rekreacyjne, itp.,
- zasoby wodne i lasy,
- majątek przedsiębiorstw oraz innych komunalnych osób prawnych,
- dochody budżetu gminy,
- wartości niematerialne i prawne (np. obligacje, akcje, wierzytelności).

W wyniku postępującego procesu komunalizacji mienia w gestii gmin znajduje się coraz większy majątek. Ustawa o samorządzie gminnym dała bowiem władzom lokalnym możliwości podejmowania samodzielnych działań w sferze gospodarczej oraz stworzyła warunki dla kreatywnej aktywności społeczności lokalnych. Mienie komunalne służy wykonywaniu zadań publicznych spoczywających na gminie, mających na celu zaspokojenie zbiorowych potrzeb społeczności lokalnej.

Najszerszy zakres uprawnień w zakresie dysponowania mieniem komunalnym wiąże się z prawem własności. Gmina oraz inne komunalne osoby prawne mogą w granicach określonych przez ustawy i zasady współżycia społecznego (z wyłączeniem innych osób) korzystać z rzeczy ruchomych i nieruchomości, a w szczególności mogą pobierać pożytki i inne dochody z rzeczy oraz w tych samych granicach mogą rzeczą rozporządzać. W skład mienia komunalnego, poza własnością, wchodzi „inne prawa majątkowe”, a w szczególności użytkowanie wieczyste.

Mieniem powiatu (według art. 46 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 roku o samorządzie powiatowym) jest własność i inne prawa majątkowe nabyte przez powiat lub inne powiatowe osoby prawne.

Poszczególne składniki mienia mogą być nabyte przez powiat następującymi sposobami:

- na podstawie odrębnej ustawy, z zastrzeżeniem, że nie stanowi ono mienia jakiegokolwiek gminy,
- przez przekazanie w związku z utworzeniem lub zmianą granic powiatu, w trybie art. 3 przekazanie mienia następuje w drodze porozumienia zainteresowanych powiatów a w razie braku porozumienia - decyzją Prezesa Rady Ministrów, podjętą na wniosek ministra właściwego do spraw administracji publicznej,
- w wyniku przejęcia od Skarbu Państwa na podstawie porozumienia (z wyłączeniem mienia przeznaczonego na zaspokojenie roszczeń repriwatyzacyjnych oraz realizację programu powszechnego uwłaszczenia) przez inne czynności prawne,
- w innych przypadkach określonych odrębnymi przepisami.

Podstawowym aktem wykonawczym w tym zakresie jest Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 2 lutego 1999 roku w sprawie trybu przekazywania mienia przez Skarb Państwa powiatom i miastom na prawach powiatu oraz określania kategorii mienia wyłączonego z przekazywania (Dz. U. 1999 Nr 13, poz. 114).

Najważniejszymi składnikami mienia powiatów są nieruchomości. Stąd też zarząd i ochrona tegoż mienia jest jednym z podstawowych zadań własnych powiatu. Zadania w zakresie gospodarowania mieniem powiatu przypisane zostały ustawowo organowi wykonawczemu powiatu, czyli zarządowi.

Gmina i powiat to nie tylko jednostki samorządu terytorialnego, ale też podmioty posiadające osobowość prawną, co oznacza podmiotowość cywilnoprawną, a więc ma znaczenie w sferze prawa cywilnego. W obrocie cywilnoprawnym tak gmina, jak i powiat występują jako samodzielne podmioty.

UWAGI METODYCZNE

1. Dane w układzie według województw, powiatów i gmin podano zgodnie z podziałem terytorialny kraju wg stanu na dzień **1 stycznia 2008 r.**

Gminy, w których wystąpiły zmiany w podziale terytorialnym kraju oznaczono symbolem * (tablice 5, 8, 9, 10, 11, 17 i 24). W latach 2006–2008 miały miejsce następujące zmiany:

- z dniem 1 stycznia 2006 r. gm. Rejowiec w powiecie krasnostawskim, woj. lubelskie została przeniesiona do powiatu chełmskiego w tymże województwie,
 - z dniem 1 stycznia 2006 r. utworzono nowe miasto Rzgów (powiat łódzki wschodni, woj. łódzkie) z obszaru wsi Rzgów i miasto Zakliczyn (pow. tarnowski, woj. małopolskie) z obszaru wsi Zakliczyn,
 - z dniem 1 stycznia 2007 r. utworzono nowe miasto Wojnicz (woj. małopolskie, pow. tarnowski) z obszaru wsi Wojnicz (przysiółki: Podlesie, Tarnawy, Wolice) i części wsi Kolonia i Zamoście oraz miasto Daleszyce z obszaru wsi Daleszyce (przysiółki: Dębczyna, Ławy, Zagórze),
 - z dniem 1 stycznia 2008 r. odebrano m. Szczawnica (woj. małopolskie, pow. nowotarski) status miasta,
 - z dniem 1 stycznia 2008 r. gm. Boguchwała (woj. podkarpackie, pow. rzeszowski) zmieniła charakter z wiejskiego na miejsko- wiejski,
 - z dniem 1 stycznia 2008 r. utworzono miasto Szczawnica (woj. małopolskie, pow. nowotarski) z obszaru obrębów 1, 2, 3, 4 oraz m. Boguchwała (woj. podkarpackie, pow. rzeszowski) z obszaru wsi Boguchwała oraz obszary jej części, tj.: Dół, Gaj, Góra, Jaroszkówka, Koło Gościńca, Sadzawki, Za Koleją, Za Kościołem, Żabnik.
2. Dane o **powierzchni gruntów komunalnych** dotyczą gruntów ewidencjonowanych w 4 i 5 grupie rejestrowej właścicieli nieruchomości i władających (tj. gminy i związki międzygminne) zgodnie z rozporządzeniem Ministra Rozwoju Regionalnego i Budownictwa z dnia 29 marca 2001 r. w sprawie ewidencji gruntów i budynków (Dz.U. 2001 Nr 38, poz. 454).
 3. Dane o **lasach gminnych** obejmują powierzchnię gruntów leśnych o zwartej powierzchni co najmniej 0,10 ha pokryte roślinnością leśną (zalesione) lub przejściowo jej pozbawione (nie zalesione).
 4. **Parki spacerowo-wypoczynkowe** są to tereny zieleni z roślinnością wysoką i niską o powierzchni co najmniej 2 ha, urządzone i konserwowane z przeznaczeniem na cele wypoczynkowe ludności, wyposażone w drogi, aleje spacerowe, ławki, place zabaw, itp. (łącznie z wodami znajdującymi się na terenie tych obiektów).
 5. **Zieleńce** są to tereny zieleni poniżej 2 ha, w których funkcji dominuje wypoczynek. Do zieleńców zalicza się również zieleń przy budynkach użyteczności publicznej, pomnikach, itp. oraz bulwary i promenady.
 6. Dane o **długości dróg gminnych i powiatowych** dotyczą dróg o nawierzchni twardej i gruntowej. Do dróg o nawierzchni twardej zalicza się drogi o nawierzchni twardej ulepszonej (z kostki kamiennej, klinkieru, betonu, z płyt kamienno-betonowych, bitumu) oraz drogi o nawierzchni nieulepszonej (o nawierzchni tłuczniowej i brukowej). Do dróg o nawierzchni gruntowej zalicza się drogi o nawierzchni z gruntu rodzimego oraz utrwalone w wyniku specjalnych zabiegów i preparacji gruntu rodzimego przy pomocy mieszanin wykonanych np. z gliny, żwiru, żużla.
 7. Informacje o **długości sieci wodociągowej** dotyczą sieci rozdzielczej bez połączeń prowadzących do budynków mieszkalnych i innych obiektów. Dane o długości sieci kanalizacyjnej uwzględniają długość eksploatowanej sieci kanałów krytych (bez przykanalików) łącznie z kolektorami (tj. przewodami odprowadzającymi ścieki z sieci ulicznej), prowadzącej do budynków i innych obiektów, do której zalicza się sieć ogólnospławną i na ścieki bytowo-gospodarcze.
 8. **Biologiczne oczyszczanie ścieków** następuje w procesie mineralizacji przez drobnoustroje w środowisku wodnym w sposób naturalny lub w urządzeniach sztucznych i polega na usuwaniu ze ścieków zanieczyszczeń organicznych oraz związków biogenych i refrakcyjnych. Podwyższone usuwanie biogenów w ściekach następuje w oczyszczalniach ścieków o wysokoefektywnych technologiach oczyszczania umożliwiających zwiększoną redukcję azotu i fosforu. Odpady komunalne to odpady powstające w gospodarstwach domowych lub u innych

wytwórców odpadów (z wyjątkiem niebezpiecznych), które ze względu na swój charakter lub skład są podobne do odpadów powstających w gospodarstwach domowych. Dane o odpadach komunalnych dotyczą ilości zebranych stałych odpadów komunalnych, które przedstawiono w wagowych jednostkach miary (tony). Przy ustalaniu ilości odpadów uwzględniono pojemność taboru służącego do wywozu odpadów oraz ilości kursów.

9. Dane o **długości sieci gazowej** dotyczą sieci rozdzielczej bez połączeń prowadzących do budynków mieszkalnych i innych obiektów.
10. Przez **kotłownię** rozumie się budynek lub pomieszczenie wraz z ustawionymi w nim kotłami oraz urządzeniami służącymi do wytwarzania energii cieplnej na cele ogrzewania lub ogrzewania i równoczesnego dostarczania ciepłej wody.
11. Informacje o **zasobach mieszkaniowych** obejmują mieszkania znajdujące się w budynkach mieszkalnych oraz niemieszkalnych i dotyczą mieszkań zamieszkałych (stałe i czasowo) i niezamieszkałych, które w każdej chwili mogą stać się mieszkaniami zamieszkanymi.
Dane o zasobach nie obejmują lokali zbiorowego zakwaterowania (internatów, domów studenckich, hoteli pracowniczych, domów pomocy społecznej, domów małego dziecka, klasztorów itp.) oraz zamieszkałych czasowo pomieszczeń prowizorycznych i obiektów ruchomych (pomieszczeń inwentarskich, barakowozów, statków itp.).
12. Do **szkół zawodowych dla młodzieży** zaliczono ponadpodstawowe średnie szkoły zawodowe, ponadgimnazjalne zasadnicze szkoły zawodowe, licea profilowane, technika, technika uzupełniające, szkoły policealne i szkoły pomaturalne.
13. **Zakłady opieki zdrowotnej** obejmują przychodnie, ośrodki zdrowia, poradnie oraz ośrodki medycyny pracy.
14. **Placówki stacjonarnej pomocy społecznej** obejmują domy pomocy społecznej, rodzinne domy pomocy, placówki zapewniające całodobową opiekę osobom niepełnosprawnym, przewlekle chorym lub osobom w podeszłym wieku, środowiskowe domy samopomocy lub inne ośrodki wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi, domy dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży, noclegownie, schroniska lub domy dla bezdomnych i pozostałe.
15. **Biblioteka** to jednostka posiadająca uporządkowany (zinwentaryzowany) zbiór książek, czasopism i zbiorów specjalnych, liczący co najmniej 300 jednostek inwentarzowych, udostępniany czytelnikom w sposób kontrolowany. **Filie biblioteczne** to placówki podporządkowane organizacyjnie bibliotece macierzystej, obsługujące część terenu objętego działalnością tej biblioteki oraz posiadające stały księgozbiór. Do księgozbioru bibliotek publicznych zaliczono wydawnictwa nieperiodyczne (książki i broszury wydane po 1800 r.) oraz wydawnictwa periodyczne (gazety i czasopisma). Jednostką obliczeniową księgozbioru jest wolumin, czyli tom (zawartość jednej okładki) zarejestrowany w księdze inwentarzowej. W przypadku periodyków za wolumin uważa się zbiór (zazwyczaj roczny) numerów jednego tytułu gazety lub czasopisma stanowiący jedną pozycję inwentarzową. Przez placówkę biblioteczną (w tablicy 17 wskaźnik dotyczący liczby ludności na 1 placówkę biblioteczną) rozumiemy biblioteki, filie oraz punkty biblioteczne.
16. Informacje o **kinach** dotyczą działalności kin ogólnie dostępnych, tj. powołanych do publicznego udostępniania filmów w formie projekcji na seansach filmowych, bez względu na rodzaj nośnika filmu. Kina stałe to placówki prowadzące działalność w jednym obiekcie przystosowanym na stałe do publicznego wyświetlania filmów z określoną częstotliwością. Do kin stałych zalicza się także kina letnie.
17. **Muzea** to instytucje kultury, które gromadzą, rejestrują, konserwują i przechowują oraz udostępniają publiczności w formie wystaw zabytki i wytwory kultury w zakresie sztuki, wiedzy, techniki i przyrody oraz prowadzą działalność naukową, oświatową (odczyty, lekcje muzealne, seanse filmowe, koncerty) i popularyzatorską (m.in. poprzez prowadzenie działalności wydawniczej).
18. Gminne i powiatowe samorządowe jednostki organizacyjne ujęto według wybranych sekcji PKD:
 - sekcja E – Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, wodę;
 - sekcja I – Transport, gospodarka magazynowa i łączność;
 - sekcja K – Obsługa nieruchomości, wynajem, nauka i usługi związane z prowadzeniem działalności gospodarczej;

- sekcja L – Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe ubezpieczenia społeczne i powszechne ubezpieczenia zdrowotne;
- sekcja M – Edukacja;
- sekcja N – Ochrona zdrowia i pomoc społeczna;
- sekcja O – Działalność usługowa komunalna, społeczna i indywidualna, pozostała.

19. Wartość brutto środków trwałych jest to wartość równa nakładom poniesionym na ich zakup lub wytworzenie, bez potrącenia wartości zużycia (umorzenia). Stopień zużycia określa stosunek procentowy wartości zużycia do wartości brutto środków trwałych.

20. Dochodami jednostek samorządu terytorialnego są:

- dochody własne;
- subwencja ogólna;
- dotacje celowe z budżetu państwa.

W rozumieniu ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego (Dz. U. Nr 203, poz. 1966 z późn. zm.) dochodami własnymi jednostek samorządu terytorialnego są również udziały we wpływach z podatku dochodowego od osób fizycznych oraz z podatku dochodowego od osób prawnych.

Dochodami jednostek samorządu terytorialnego mogą być:

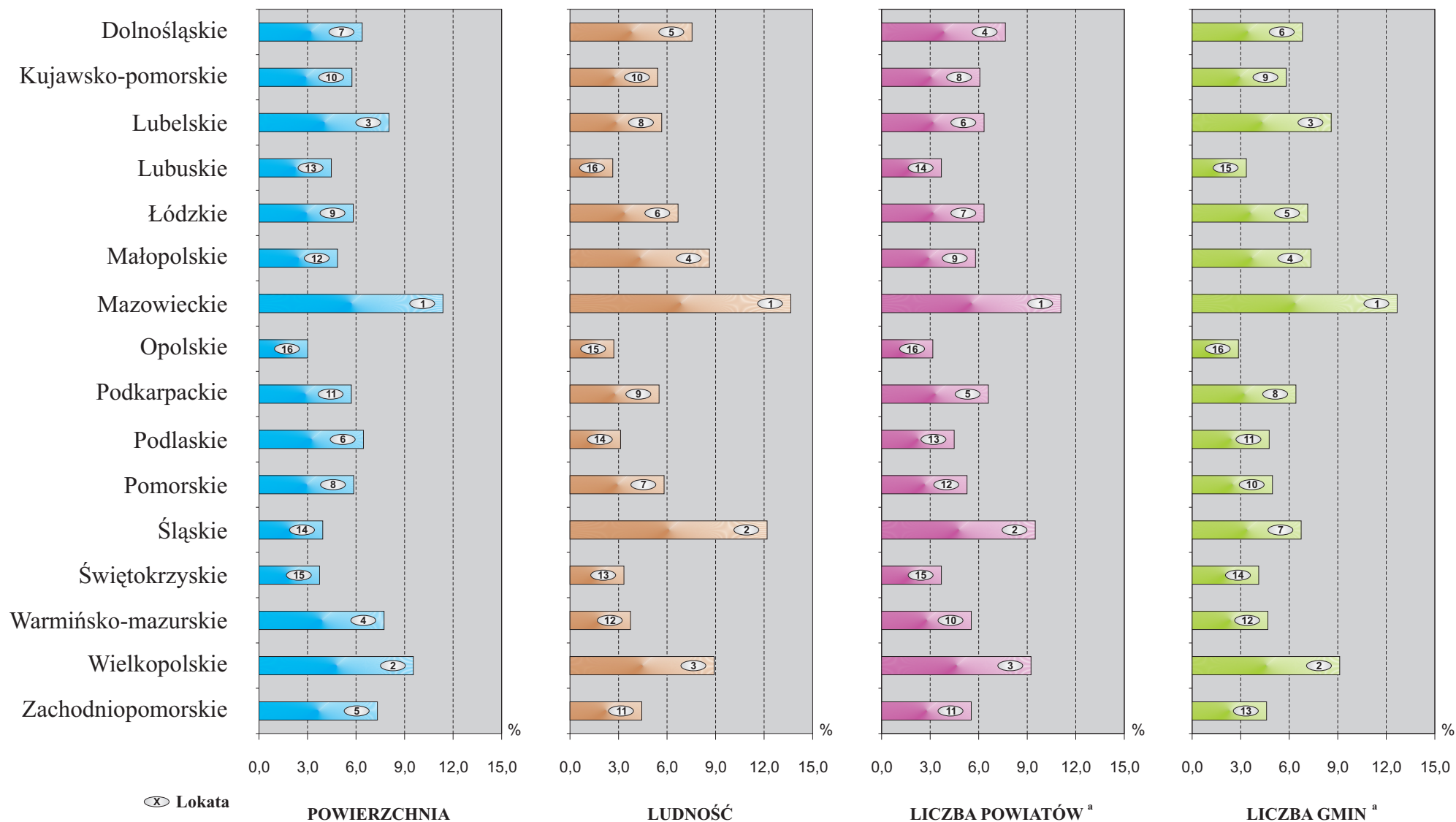
- środki pochodzące ze źródeł zagranicznych niepodlegające zwrotowi;
- środki pochodzące z budżetu Unii Europejskiej;
- inne środki określone w odrębnych przepisach.

*
* *

Objaśnienia znaków umownych:

Kreska	(-)	-	zjawisko nie wystąpiło.
Zero	(0)	-	zjawisko istniało w wielkości mniejszej od 0,5.
	(0,0)	-	zjawisko istniało w wielkości mniejszej od 0,05.
Kropka	(.)	-	zupełny brak informacji albo brak informacji wiarygodnych.
Znak	(x)	-	wypełnienie pozycji jest niemożliwe lub niecelowe.
Znak	(Δ)	-	oznacza, że nazwy zostały skrócone w stosunku do obowiązującej klasyfikacji; ich pełne nazwy podano w uwagach metodycznych.
Znak	(#)	-	oznacza, że dane nie mogą być opublikowane ze względu na konieczność zachowania tajemnicy statystycznej w rozumieniu ustawy o statystyce publicznej.
„W tym”		-	oznacza, że nie podaje się wszystkich składników sumy.

Wybrane dane według województw (Polska = 100)

TABLICE

pliki w formacie

MS Excel